

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ
ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ

А.БАЙТҰРСЫНОВ АТЫНДАҒЫ
ҚОСТАНАЙ ӨңІРЛІК УНИВЕРСИТЕТІ

ҚОСТАНАЙ ОБЛЫСЫ ӘКІМДІГІ МӘДЕНИЕТ БАСҚАРМАСЫНЫҢ "ЫБЫРАЙ АЛТЫНСАРИННИҢ ҚОСТАНАЙ ОБЛЫСТЫҚ
МЕМОРИАЛДЫҚ МҰРАЖАЙЫ" КОММУНАЛДЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІ

КОММУНАЛЬНОЕ ГОСУДАРСТВЕННОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ "КОСТАНАЙСКИЙ ОБЛАСТНОЙ МЕМОРИАЛЬНЫЙ
МУЗЕЙ ИБРАЯ АЛТЫНСАРИНА" УПРАВЛЕНИЯ КУЛЬТУРЫ АКИМАТА КОСТАНАЙСКОЙ ОБЛАСТИ

АЛТЫНСАРИН ОҚУЛАРЫ

«ИННОВАЦИЯ, БІЛІМ, ТӘЖІРИБЕ-БІЛІМ
БЕРУ ЖОЛЫНЫҢ ВЕКТОРЛАРЫ»

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ
ҒЫЛЫМИ-ПРАКТИКАЛЫҚ
КОНФЕРЕНЦИЯСЫ

МАТЕРИАЛДАРЫ

II КІТАП

АЛТЫНСАРИНСКИЕ ЧТЕНИЯ

МАТЕРИАЛЫ

МЕЖДУНАРОДНОЙ
НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ
КОНФЕРЕНЦИИ

«ИННОВАЦИИ, ЗНАНИЯ,
ОПЫТ – ВЕКТОРЫ
ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ТРЕКОВ»

II КНИГА

РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫ/ РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ

Қуанышбаев Сеитбек Бекенович, А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университетінің Басқарма Төрағасы-Ректоры, география ғылымдарының докторы, Қазақстан Педагогикалық Ғылымдар Академиясының мүшесі;

Жарлығасов Женис Бахытбекович, А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университетінің Зерттеулер, инновация және цифрландыру жөніндегі проректоры, ауыл шаруашылығы ғылымдарының кандидаты, қауымдастырылған профессор;

Скударева Галина Николаевна, педагогика ғылымдарының кандидаты, доцент, Мәскеу облысындағы МОУ «Мемлекеттік гуманитарлық-технологиялық университеті» ректорының м.а.; Ресей Федерациясының жалпы білім беру ісінің құрметті қызметкері, Ресей;

Бережнова Елена Викторовна, педагогика ғылымдарының докторы, профессор Мәскеу халықаралық мемлекеттік қатынастар институты, Ресей;

Ибраева Айман Елемановна, «Қостанай облысы әкімдігінің білім басқармасы» ММ жетекшісі;

Онищенко Елена Анатольевна, «Педагогикалық шеберлік орталығы» жекеменшік мекемесінің Қостанай қаласындағы филиалының директоры;

Демисенова Шнар Сапаровна, педагогика ғылымдарының кандидаты, А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университетінің педагогика және психология кафедрасының меңгерушісі;

Утегенова Бибикуль Мазановна, педагогика ғылымдарының кандидаты, А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университетінің педагогика және психология кафедрасының профессоры;

Смаглий Татьяна Ивановна, А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университетінің, педагогика ғылымдарының кандидаты; педагогика және психология кафедрасының қауым.профессоры;

Жетписбаева Айсылу Айратовна, А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университетінің Ы.Алтынсарин атындағы әдістемелік кабинетінің меңгерушісі.

«Инновация, білім, тәжірибе-білім беру жолының векторлары»: 2023 жылдың 17 ақпандағы Халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция материалдары. II Кітап. – Қостанай: А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті, 2023. – 1231 б. = «Инновации, знания, опыт – векторы образовательных треков»: Материалы международной научно-практической конференции, 17 февраля 2023 года. II Книга. – Костанай: Костанайский региональный университет имени А.Байтұрсынова, 2023. – 1231 с.

ISBN 978-601-356-244-5

Жинаққа «Инновация, білім, тәжірибе-білім беру жолының векторлары» атты Алтынсарин оқулары халықаралық ғылыми-практикалық конференция материалдары енгізілген.

Талқыланатын мәселелердің алуан түрлілігі мен кеңдігі мақала авторларына заманауи білім беруді жаңғырту мен дамытудың, осы үдерісте қазақ ағартушыларының педагогикалық мұрасын пайдаланудың жолдарын, мұғалімдерді даярлаудың тиімді технологиялары мен форматтарын әзірлеу мен енгізу мәселелерін, ақпараттық қоғамдағы білім беру кеңістігінің ерекшеліктерін айқындауға, сондай-ақ педагогтердің инновациялық қызметінің тәжірибесін жинақтауға, педагогикалық үдеріс субъектілерін психологиялық-педагогикалық қолдауға мүмкіндік берді.

Бұл жинақтың материалдары ғалымдарға, жоғары оқу орындары мен колледж оқытушыларына, мектеп мұғалімдері мен мектепке дейінгі тәрбиешілерге, педагог-психологтарға, магистранттар мен студенттерге қызықты болуы мүмкін.

В сборнике содержатся материалы Международной научно-практической конференции Алтынсаринские чтения «Инновации, знания, опыт – векторы образовательных треков». Многообразие и широта обсуждаемых проблем позволили авторам статей определить векторы модернизации и развития современного образования, использования в данном процессе педагогического наследия казахских просветителей, вопросов разработки и внедрения эффективных технологий и форматов подготовки учителей, специфики образовательного пространства в информационном обществе, а также обобщения опыта инновационной деятельности педагогов, психолого-педагогической поддержки субъектов педагогического процесса.

Материалы данного сборника могут быть интересны ученым, преподавателям вузов и колледжей, учителям школ и воспитателям дошкольных учреждений, педагогам-психологам, магистрантам и студентам.

ISBN 978-601-356-244-5

УДК 37.02
ББК 74.00

-умение применять теоретические знания при выполнении практических заданий;
-умение грамотно оформить и представить результаты своей работы в соответствии с общепринятыми требованиями;
-умения использовать электронные образовательные источники, находить выделять необходимую информацию в большом разнообразии источников.[4 с. 27]

В заключении следует вновь подчеркнуть, что самостоятельная работа должна стать основой образовательного процесса, фактором формирования профессионально значимых компетенций. Это предполагает:

ориентацию на активные методы овладения знаниями,
развитие творческих способностей студентов,
переход к индивидуализированному обучению с учетом потребностей и возможностей личности.

Самостоятельная работа студентов – это не что иное, как моделирование их будущей профессиональной деятельности, в которой не будет преподавателей, но будут руководители, как правило, оценивающие самостоятельность как одно из самых востребованных профессиональных качеств. Это своеобразная компетенция, которая применима к любой профессиональной деятельности. Самостоятельная работа, проводимая систематически, способствует профессиональному становлению и творческому саморазвитию личности будущего специалиста.

Список литературы:

1. Беляева А. Управление самостоятельной работой студентов //Высшее образование в России. – 2003. – № 6.
2. Воеводин Л.Д. Самостоятельная работа студентов над источниками -эффективное средство самообразования / Л.Д. Воеводин //Вестник Московского университета. Сер. II, Право. 2006. -№ 4.
3. Ковалевский И. Организация самостоятельной работы студента//Высшее образование в России, 2006. №1.
4. Росина Н. Организация самостоятельной работы студентов в контексте инновационного обучения // Высшее образование в России. – 2006. – № 7.

УДК 711.7

CREATION OF A PSYCHOLOGICALLY SAFE EDUCATIONAL ENVIRONMENT FOR STUDENTS

Курманаева Айгерим Маратовна
Магистр филологических наук,
г.Костанай, Казахстан
E-mail: shayakhmetova95@list.ru

Возных Елена Игоревна
Магистр филологических наук,
Г.Костанай, Казахстан
E-mail:yelenavoznykh@mail.ru

Сакаюва Юлия Александровна
Бакалавр иностранных языков
E-mail: yulia16.22@mail.ru

Abstract

The relevance of the study lies in the fact that in connection with the ongoing social changes and modernization of Russian education, the problem of creating a safe learning environment for children, as well as ensuring psychological safety in the interaction of participants in the relationship formed in the educational environment, is becoming quite relevant.

The aim of the study was the selection, substantiation, and disclosure of the psychological factors of the educational environment that influence the psychological well-being of pupils.

Thus, the solution of the problems of psychological safety in the educational environment, in particular the psychological distress of children and adolescents, should be carried out through programs and methods for

diagnosing the personality and building individual corrective and preventive work in accordance with personal characteristics.

Key words: *safety, education, environment.*

Аңдатпа

Зерттеудің өзектілігі мынада: болып жатқан әлеуметтік өзгерістерге және ресейлік білім беруде жүргізіліп жатқан модернизацияға байланысты балаларды оқыту үшін қауіпсіз орта құру, сондай-ақ білім беру ортасында қалыптасқан қатынастарға қатысушылардың өзара әрекеттесу процесінде психологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз ету мәселесі өзекті болып отыр.

Зерттеудің мақсаты-оқушылардың психологиялық әл-ауқатына әсер ететін білім беру ортасының психологиялық факторларын анықтау, негіздеу және ашу.

Осылайша, білім беру ортасындағы психологиялық қауіпсіздік мәселелерін, атап айтқанда балалар мен жасөспірімдердің психологиялық проблемаларын шешу жеке тұлғаны диагностикалаудың және жеке ерекшеліктеріне сәйкес жеке түзету-алдын алу жұмыстарын құрудың бағдарламалары мен әдістері арқылы жүзеге асырылуы керек.

Түйінді сөздер: *қауіпсіздік, білім, қоршаған орта.*

Аннотация

Актуальность исследования заключается в том, что в связи с происходящими социальными изменениями и проводимой в российском образовании модернизацией, проблема создания безопасной для обучения детей среды, а также обеспечения психологической безопасности в процессе взаимодействия участников отношений, сформировавшихся в образовательной среде, становится довольно актуальной.

Цель исследования – выделение, обоснование и раскрытие психологических факторов образовательной среды, влияющих на психологическое благополучие учащихся.

Таким образом, решение проблем психологической безопасности в образовательной среде, в частности психологического неблагополучия детей и подростков, должно осуществляться через программы и методы диагностики личности и построения индивидуальной коррекционно-профилактической работы в соответствии с личностными особенностями.

Ключевые слова: *безопасность, образование, среда.*

Increasing the level of psychological competence of participants in the educational process, maintaining and strengthening the health of its participants, creating conditions in an educational institution under which the educational environment will be psychologically the safest for personality formation. The problem of psychological safety of the educational environment in recent years has become increasingly significant and relevant. The psychological safety of the educational environment is one of the most important conditions for a successful educational process, for the formation of personality.

Within the framework of the concept of national security of the country, the psychological security of teachers (teachers), students and their parents can be considered as the protection of their lives, health, rights and freedoms, honor and dignity; psychological safety of the educational environment – as a direct continuation of the psychological safety of the personality of teachers, students and their parents, as well as the protection of public order and peace, spiritual values, rights and freedoms of educational institutions and their normal activities.

The concept of psychological safety is used in connection with professional activities of people in the subject area. The role of the human factor is being investigated, which implies a detailed analysis of the actions of people employed at high-risk facilities. The second direction in security theory is the science of risk. Third direction is represented by safety culture. I. A. Baeva, V. V. Semikin consider it possible to apply the series noted approaches and problems of psychological safety of the educational environment of the school [1, p. 288].

The elements that make up psychological safety are both psychological comfort created in the educational environment and the ability to provide protection to the participants of the relationships that have arisen in the educational institution [2, p.15].

The process of modernization of the domestic educational system is focused on creating a favorable atmosphere that contributes to the formation of the personality of preschool children in an environment of security and psychological comfort. In this regard, the creation of such an environment in education is the main requirement imposed by FSES.

The main goal of this activity is to create the necessary, favorable conditions that will allow participants of the educational process to successfully overcome emotional stress and psychological discomfort in different life situations, which negatively affect personal development, as well as to minimize them.

Security is a phenomenon that ensures the normal development of the individual. The need for security is basic in the hierarchy of human needs by A. Maslow, without partial satisfaction of which the harmonious development of the individual, the achievement of self-realization is impossible [3, p. 478].

After considering the concept of the educational environment, it is necessary to consider alternative environmental conditions for normal development and growth of personality. So, scientists believe that the causes of psychological violence in the educational environment can be both environmental conditions and interpersonal relationships of teachers, students and their parents. In order for the educational environment to have a developing effect, it should be able to provide a set of opportunities for self-development of all subjects of the educational process (students and teachers).

This complex, according to V.A. Yasvin, includes three structural components:

- spatial – the premises for classes and auxiliary services, the building as a whole, the surrounding area, etc;

- social – the nature of the relationship between all subjects of educational activity (students, teachers, parents, administrators, etc.);

- Psychoeducational – the content and methods of teaching, conditioned by the psychological goals of the educational process.

According to many foreign and domestic authors (E. Erickson, I. A. Baeva, G. V. Gracheva, etc.), the psychological security of children is a condition for ensuring adaptation, development of social competence and formation in the child focus on positive relationships in society, expectations of social acceptance, support, development of a sense of personality and inner positions in relation to oneself. It is security that is an important condition for the development of the child. Arising from the moment of birth, it leads to the formation of attachment, a feeling of deep trust, which E. Erickson considered as a fundamental psychological prerequisite for all life. Psychological security, as a state of mental health, involves maintaining a certain balance between negative influences on a person of his environment and his stability, the ability to overcome such impacts with his own resources or with using protective environmental factors [4, p.416].

Psychological safety of the educational environment is ensured if psychological risks and threats in the short, medium and long term are neutralized as much as possible in this environment:

-short-term – exclusively violence and formed the skill to neutralize daily conflicts;

-In the medium term – deferred risks are minimized;

-In the long-term – all conditions for the full development of the personality are provided.

The educational environment is the foundation of any society, it is in it that the upbringing and formation of the personality of the younger generation takes place, so it is important that all its participants feel protected. Creation and maintenance of psychological safety in the educational environment should contribute to the harmonious development of the personality of its participants [3, p. 324].

The modern school should become not only a place where children are taught, but also the space of their full communication, the environment for the formation of successful and happy people, and this is possible only in an atmosphere of spiritual comfort and favorable socio-economic climate in the educational institution. But for this it must become an unconditional territory of psychological safety. Despite the fact that by definition "psychological safety" it seems that this work is within the competence of the educational psychologist and social pedagogue, we must understand that this is a joint work of the entire pedagogical team.

Many teachers are often left wondering whether they have wasted their time when, at the end of the lessons, "any questions?" is met with a room of blank faces. However, it may not be that students haven't engaged with the teacher's lesson. Sometimes, it can be that raising their hand and admitting that they don't understand breaks the social norm or is too great an act of courage – as it may cause others to view them as 'stupid'. If we are going to create more positive learning experiences, this is fear of humiliation is something that teachers need to help their students overcome.

Psychological safety can be defined as having the belief that you will not be humiliated or teased for the ideas you offer, for asking questions and admitting to one's mistakes. When adopted in the classroom, students don't worry about looking stupid, as the whole class knows that asking questions and making mistakes is crucial to learning.

Researches have demonstrated the importance of creating a psychologically safe classroom environment. If a student is humiliated for asking a question or making a mistake, the brain interprets this as a threat, and a region known as the amygdala is activated. The amygdala is responsible for the fight-or-flight response, which encourages students to act quickly without thinking, meaning that they might lack perspective.

In order to develop psychological safety in the classroom, educators should teach the skill of active listening. This is where students use certain body language and summarise the speaker's main points to demonstrate that they were listening, hence making the speaker feel as though their contributions are valued. Good listeners also involve others, when one person is always the one to introduce new topics to the

conversation, they can be seen as domineering and controlling, which can discourage others from expressing themselves freely and putting forward useful ideas. A growing body of evidence has demonstrated that there are a number of techniques people can use to develop their listening skills. For example, they can sustain eye contact, ensure they pause for thought before replying and be open minded throughout a conversation.

Elite athletes often use the phrase 'Minor Setback. Major Comeback.' – and it is this mindset that teachers should be looking to encourage within their students to create psychologically safe classroom environments. Students need to understand how to reflect on their own mistakes and those made by others so that they can learn from them, so that they know what to do when they encounter a similar situation again.

Teachers also need to enforce the idea that feedback is not a criticism or a judgment of a student's personality or future ability. This ensures that they do not come to fear of failure or ignore feedback in order to protect their own self-image. Instead, teachers need to install the belief that getting feedback is a positive experience, as it offers an opportunity for new ideas and knowledge to be gained.

A psychologically safe classroom is one in which students feel comfortable in asking questions. Teachers need to install a belief that asking for help is a positive thing and not a sign of weakness. In fact, a recent study showed that people perceive others admitting to their vulnerabilities as a positive character trait.

A final way in which teachers can create a psychologically safe classroom environment is to maximise students' sense of belonging. Creating a sense of belonging involves identifying common aspects or goals that the class share, hence initiating the development of a team environment where all students are equal. Research has shown that even the most trivial suggestion of shared identity can lead to beneficial outcomes; when students were told they shared the same birthday, they showed enhanced levels of motivation and persistence. The fear of humiliating themselves or making a mistake often stops students from contributing to class discussions or asking questions. Psychological safety may be key to overcoming this. This can be developed by ensuring every student feels valued, listened to, respected and part of the group.

References:

- 1 Баева И. А. Обеспечение психологической безопасности в образовательном учреждении: Практическое руководство / И. А. Баева, Е. Б. Лактионова, Н. Г. Рассоха; под ред. И. А. Баевой. – СПб.: Речь, 2006. – 288 с.
- 2 Баева И.А. Безопасная образовательная среда: моделирование и развитие; под ред. И.А. Баевой, С.В. Тарасова. – СПб.: Лидер, 2017. – 185 с.
- 3 Маслоу А. Мотивация и личность. – СПб, 2001. – 478 с.
- 4 Эриксон Э. Детство и общество / пер. и науч. ред. А. А. Алексеева. – 2-е изд., перераб. и доп. – СПб.: Речь, 2000. – 416 с.

УДК371.485

СОВРЕМЕННЫЕ ОСОБЕННОСТИ НРАВСТВЕННОЙ ВОСПИТАННОСТИ МЛАДШИХ ШКОЛЬНИКОВ В УСЛОВИЯХ ОБНОВЛЕНИЯ СОДЕРЖАНИЯ ОБРАЗОВАНИЯ

Лебедева Людмила Николаевна,
учитель начальных классов,
КГУ «Общеобразовательная школа № 2
г. Тобыл отдела образования Костанайского района»
Управления образования акимата Костанайской области
E-mail:lebedeva_lyudmila69@mail.ru

Аннотация

Актуальность и цель. Нравственная воспитанность подрастающего поколения должна стать одним из обязательных компонентов образовательного процесса. Школа для учащегося - это та адаптивная среда, нравственная атмосфера которая служит для формирования его ценностной ориентации. Поэтому важно, чтобы нравственная воспитательная система взаимодействовала со всеми компонентами школьной жизни: уроком, переменой, дополнительным образованием, пронизывала всю жизнь школьника нравственным содержанием. Ключевые слова: нравственность личности, взаимоотношения семьи и школы, образовательная политика.